

ANTWOORD

VAN GEDEPUTEERDE STATEN

OP VRAGEN VAN

J. Mooiman (PVV)
(d.d. 10 augustus 2020)

Nummer
3649

Onderwerp
Duidelijkheid inzake windparken Goeree-Overflakkee

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

In een opinieartikel van Wynia's Week (*) viel te lezen dat projectontwikkelaars die windparken willen realiseren kritische omwonenden en actiegroepen proberen te paaien met financiële cadeautjes in de vorm van subsidie op de energierekening of bijdragen in 'windfondsen' voor 'duurzame projecten' in de buurt. Als voorbeeld werd Goeree-Overflakkee genoemd, waar nog steeds nieuwe parken in aanbouw zijn. Windpark Krammer bijvoorbeeld (bouwsom: 215 miljoen euro) telt 34 enorme windturbines die de horizon tussen Oude Tonge en Bruinisse ontsieren en binnenkort komt vlakbij de N59 windpark Blaakweg met nog meer windkolossen.

Verschillende maatschappelijke organisaties hebben onlangs 20.000 euro ontvangen van Windfonds Krammer voor hun 'duurzame projecten' op Goeree-Overflakkee, Schouwen-Duiveland en Tholen.

Uit het artikel komt naar voren dat van elke MWh die Windpark Krammer aan elektriciteit produceert 50 eurocent in Windfonds Krammer wordt gestort, waardoor het windpark jaarlijks ongeveer 150.000 euro afdraagt aan het windfonds. Van dit bedrag gaat 60.000 naar omwonenden als 'tegemoetkoming voor groene stroom' en hoe dicht huishoudens bij de windmolens wonen, des te meer 'tegemoetkoming' zij ontvangen. Het resterende bedrag in het windfonds gaat naar de drie genoemde gemeenten; zo ontvangt de gemeente Goeree-Overflakkee jaarlijks 30.000 euro om te besteden aan 'duurzame projecten'.

Deze bedragen staan echter in schril contrast met de enorme opbrengsten van Windpark Krammer; zo ontving het windpark een geschat bedrag van circa 29 miljoen euro aan SDE+-subsidie en heeft het windpark opbrengsten uit stroomcontracten met bijna uitsluitend industriële grootverbruikers. Dus niet met particulieren. Dit opmerkelijke mechanisme is ook duidelijk zichtbaar in de provincie Noord-Holland bij Windpark Wieringermeer.

Op woensdag 17 juni jongstleden was namelijk de rubriek De Hofbar van Powned en de uitzending stond in het teken van een onthullende reportage over het grootste windpark in Nederland, Windpark Wieringermeer, goed voor bijna 100 windturbines. (**)

Uit gesprekken met o.a. omwonenden werd duidelijk dat zij met maar 100 euro per maand nauwelijks profiteerden van de windturbines, enorme overlast ervaren (licht), niet de beloofde werkgelegenheid is gekomen (125 i.p.v. 1500 banen) en dat zij ook geen stroom krijgen van het windpark, wat wel de bedoeling was.

In plaats van dat de stroom wordt geleverd aan 370.000 huishoudens, zoals benadrukt bij de aanbouw van het zwaar gesubsidieerde windpark (660 miljoen euro), gaat de stroom naar energie slurpende datacenters van multinationals Microsoft en Google.

Zij plukken de zoete vruchten van door belastinggeld gesubsidieerde groene stroom en zijn de lachende derden. Net als de 30 boeren die hun land hebben gebruikt om de windturbines op te zetten, waardoor zij nu miljonair zijn. Dat levert spanningen op in de lokale gemeenschap, aangezien de windboeren enorme lusten hebben van de turbines, maar niet de lasten.

Volgens elektrotechnisch ingenieur Arnold Uilenhout betalen de huidige datacenters in de Wieringermeer door een speciale belastingconstructie geen belasting, maar slurpen wel al 4% van de totale Nederlandse energievoorziening. Dat heeft ook grote gevolgen voor het huidige stroomnet.

Kijkende naar de snel groeiende energievraag en het enorme ruimtegebruik van energie uit zon en wind in vergelijking met aardgas en kernenergie, moet de vraag worden gesteld waar de benodigde energie vandaan moet komen? (***)

Bovendien liet emeritus-hoogleraar geofysica Guus Berkhout in de Telegraaf van 19 juni jongstleden optekenen dat door weersafhankelijkheid de gemiddelde energieproductie van windturbineparken op land minder dan 30% is, dan wat ze op papier zouden moeten leveren. (****)

De PVV maakt zich grote zorgen over de beschreven gang van zaken. Niet alleen kleven er enorme nadelen aan de realisatie van windturbines voor o.a. de economie, het landschap, het milieu, de natuur en energiezekerheid, maar heeft het er ook alle schijn van dat de windfondsen enkel worden gebruikt als 'zoethoudertjes' voor omwonenden en de lokale politiek om hen netjes in het gareel te houden.

+

1. *In uw Coalitieakkoord staan op blz. 19 de volgende passages:
“Energieopwekking uit wind op land heeft onze laatste voorkeur.”*

En:

“Onze huidige afspraken met het Rijk en gemeenten over wind op land voeren we uit, uiterlijk in 2023 is de opgave gereed.”

Kunt u zo gedetailleerd mogelijk aangeven welke “huidige afspraken” nog moeten worden uitgevoerd? Horen de in de toelichting genoemde windparken daar ook bij? Zo nee, deelt u dan de mening dat de bouw van genoemde windparken haaks staat op bovenstaande passages, wat niet bevorderlijk is voor het vertrouwen in de politiek en met alle sociaal-economische gevolgen van dien? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

In de vorige periode heeft Zuid-Holland met gemeenten en het rijk afspraken gemaakt over de realisatie van wind op land. Deze afspraken vloeien voort uit het Energieakkoord van 2013, waarbij een nationale doelstelling is overeengekomen van 6.000 MW operationeel vermogen wind op land, waarvan Zuid-Holland minimaal 735,5 MW zou realiseren. De (nieuwe en in aanbouw zijnde) windparken maken onderdeel uit van de opgave uit het Energieakkoord. Overigens geldt dat wat voor het Energieakkoord wordt gerealiseerd ook mee telt voor de 35 TWh duurzaam opgewekte elektriciteit uit dit Klimaatakkoord.

De in de toelichting genoemde (nieuwe en in aanbouw zijnde) windparken in Goeree-Overflakkee maken onderdeel daarvan uit. Het windpark Krammer behoort bij de provincie Zeeland en het windpark Wieringermeer bij de provincie Noord-Holland.

2. *Kunt u aangeven voor wie exact de stroom is die wordt opgewekt door de in de toelichting genoemde windparken? Graag een gemotiveerd antwoord met zoveel mogelijk details.*

Antwoord

De provincie maakt de realisatie van windenergie ruimtelijk mogelijk. De producent van de stroom maakt vervolgens afspraken (stroomcontracten) met de afnemers. Afnemers kunnen consumenten, particulieren en bedrijven zijn. De provincie is hierin geen partij en kan u dus niet informeren voor wie exact de stroom is.

De elektriciteit uit het stopcontact thuis of bij bedrijven is een mix van groene en grijze stroom. Groene stroom heeft voorrang op het elektriciteitsnet. Aan de elektronen in het elektriciteitsnet kun je niet zien of deze duurzaam of fossiel is opgewekt. Net als bedrijven kun je met je energieleverancier een contract sluiten om enkel groene stroom te ontvangen. Hiermee kan de energieleverancier meer groene stroom inkopen of investeren in de opwek ervan.

3. *Deelt u de mening dat het op zijn zachtst gezegd zeer onwenselijk is als industriële grootverbruikers, waaronder multinationals, profiteren van uit belastinggeld zwaar gesubsidieerde 'groene' stroom? Zo ja, op welke manier kan de provincie deze perverse gang van zaken tegengaan en zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Nee, Gedeputeerde Staten deelt die mening niet. De energietransitie is belangrijk in alle domeinen: industrie, gebouwde omgeving, mobiliteit en landbouw. In het coalitieakkoord is daarom afgesproken dat er een stabiel energienetwerk komt dat schone elektriciteit en warmte levert voor iedereen. Niet alleen omdat in onze provincie de meeste mensen wonen, maar ook door de aanwezige industrie en glastuinbouw.

De huidige economie draait nu grotendeels op 'oude' fossiele energie. Door deze fossiele energievoorziening staat de kwaliteit van onze lucht en leefomgeving onder druk. De overgang naar nieuwe, schone energie zoals windenergie vermindert deze (veelal) verborgen kosten en zorgt voor schonere lucht voor iedereen en maakt ons minder afhankelijkheid van olie en gas uit andere landen. Door de inzet van meer schone energie te stimuleren, gaat er minder overheidsgeld (subsidies) naar de fossiele industrie en er wordt bevorderd dat de industrie meer gebruik gaat maken van schone energie. Daarnaast bieden contracten met grootverbruikers producten van schone elektriciteit zekerheid over inkomsten, waardoor uiteindelijk minder subsidie nodig is.

4. *Deelt u de mening dat de financiële tegemoetkomingen die omwonenden en gemeenten ontvangen in schril contrast staan ten opzichte van de enorme nadelen die de windparken opleveren en volledig verbleken ten opzichte van de torenhoge subsidies en overige inkomsten die de windparken genereren? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Door het oprichten van gebiedsfondsen en coöperaties kunnen de opbrengsten van windenergieprojecten (gedeeltelijk) naar de omgeving terug vloeien en wij ondersteunen deze ontwikkelingen. Hierdoor zijn de lasten en lusten beter in evenwicht, dan zonder lokale betrokkenheid. De financiële tegemoetkomingen dragen bij aan het draagvlak, stimuleren mede-eigenaarschap, zodat deelnemers mee kunnen delen in de opbrengsten van windmolens.

De SDE+(+) subsidie beperkt de financiële risico's van investeringen door bedrijven in de productie van hernieuwbare energie en stimuleert zo de opwek in Nederland. De SDE-subsidie is daarmee een belangrijk instrument om onze doelstellingen ten aanzien van de reductie van CO₂ uitstoot te realiseren.

De SDE+ regeling is een exploitatiesubsidie wat wil zeggen dat degene die energie produceert de subsidie ontvangt voor de duurzame energie die daadwerkelijk wordt opgewekt. Het bedrag is een maximum. De daadwerkelijke ontvangen subsidie is afhankelijk van de elektriciteitsprijs.

5. *Deelt u de mening dat windfondsen vooral een methode zijn waarmee getracht wordt lokale protesten zo goedkoop mogelijk in de kiem te smoren? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Zie het antwoord bij vraag 4.

Door te participeren in een windpark, verspelen mensen hun recht op protesteren tegen het windpark niet. Dit staat los van elkaar.

6. *Behalve Windfonds Krammer zijn nog meer windfondsen op o.a. Goeree-Overflakkee actief.*

Kunt u aangeven voor de hele provincie Zuid-Holland welke windfondsen actief zijn of binnenkort actief worden, aan wie welke bedragen zijn en/of worden uitgekeerd, wat de inkomsten zijn of worden van de betreffende windparken en aan wie precies stroom wordt of gaat worden geleverd? Graag een gemotiveerd antwoord met zoveel mogelijk details.

Antwoord

Sinds 2014 bestaat de gedragscode [Acceptatie en Participatie Wind Op Land](#) van de Nederlandse Windenergie Associatie (NWEA). Daarin is ook aandacht voor regionale en lokale batenverdeling. Ondertekenaars van deze gedragscode stellen dat er per opgewekte MWh € 0,40 - € 0,50 voor het gebied moet zijn. Alle nieuwe windparken die ontwikkeld worden door de ondertekenaars werken met een fonds voor de omgeving die hieraan voldoet. Er zijn verschillende soorten gebiedsfondsen. Soms beheert de gemeente of de dorpsraad het fonds. In andere gevallen heeft een burgercoöperatie of groep burgers uit omliggende dorpen de leiding over het fonds. Bepaalde fondsen investeren alleen in duurzame projecten. Andere fondsen stellen alleen geld beschikbaar voor projecten in de eigen omgeving. Omdat de provincie geen partij is bij deze gebiedsfondsen, kan Gedeputeerde Staten u niet verder informeren over de bedragen, inkomsten en aan wie de stroom geleverd wordt of gaat worden. Afspraken hierover vinden vaak plaats na vergunningverlening. Zie voorts de antwoorden bij de vragen 2 en 4.

7. *Is de gedeputeerde het met de PVV eens dat de beschreven casussen ook duidelijk het failliet aantonen van energie uit wind en dat het onafwendbaar is om toch naar vormen van kernenergie te kijken? (mobiele mini-reactoren VK, goedkope standaard-kerncentrales Zuid-Korea etc.)*

Antwoord

De afspraken over windenergie op land en de inzet van het rijk voor de realisatie van wind op zee zijn nodig om de Nederlandse doelstellingen voor de groei in duurzame energie en vermindering van de CO₂-uitstoot te halen. Het is een betrouwbare en efficiënte bron van duurzame energie die nu al volop beschikbaar is.

Voor de bijdrage aan de doelstelling van het nationale Klimaatakkoord stimuleren wij innovaties die bijdragen aan CO₂-vrije elektriciteit. Naast wind en zon denken wij hierbij onder andere aan ultradiepe geothermie, getijdenenergie en andere innovatieve vormen en slimme vraag-aanbodmogelijkheden.

Gedeputeerde Staten heeft u in april jl. geïnformeerd over de uitwerking motie 903 Kernenergie. Over de bevindingen van de literatuurstudie is voor u een technische sessie georganiseerd op 13 mei jl. Daarbij is gebleken dat er voor kernenergie mogelijkheden zijn, maar ook risico's en stevige financiële uitdagingen. De ontwikkelingen omtrent kernenergie volgen wij nauwgezet.

Den Haag, 1 september 2020

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

drs. H.M.M. Koek drs. J. Smit

BRONNEN

(*) <https://www.wyniasweek.nl/hoe-windmolensubsidie-ook-wordt-gebruikt-om-burgers-koest-te-houden/>

(**) <https://www.gids.tv/video/223733/de-hofbar-gesjoemel-met-windmolensubsidie>

(***) <https://www.ad.nl/binnenland/opwekken-groene-stroom-kost-tot-duizend-keer-zoveel-ruimte-af1bf9e6/>

(****) <https://www.telegraaf.nl/watuzegt/235092628/onze-energievoorziening-wordt-onbetaalbaar>